

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.1.834/2016/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke

Dr. Varga Zoltán, előadó bíró

Dr. Székely Ákos, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2017. március 21.

Az ügy tárgya: emberölés bűntette

Terhelt: H. L. K.

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 24.B.978/2014/42., ítélet, tárgyalás,
2015. szeptember 22.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 5.Bf.328/2015/9., ítélet, nyilvános ülés,
2016. január 27.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az emberölés bűntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Törvényszék 24.B.978/2014/42. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.328/2015/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A terheltet a Fővárosi Törvényszék a 2015. szeptember 22. napján kelt 24.B.978/2014/42. számú ítéletében bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 160. § (1) bekezdés, valamint (2) bekezdés b) pont és k) pont I. fordulat]. Ezért 15 évi szabadságvesztésre és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani, és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla a 2016. január 27-én jogerős 5.Bf.328/2015/9. számú ítéletével a terhelt cselekményét az 1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 166. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősítette, valamint a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezést mellőzte, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen korábban a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, amelyben törvényes felülvizsgálati okot nem jelölt meg, ugyanakkor a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte arra hivatkozással, hogy zsarolás hatására tett beismerő vallomást, a bűncselekményt valójában volt élettársa követte el, és a hatóságok sem folytatták le törvényesen az eljárást.
- [4] A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát a 2016. március 30-án kelt Bfv.III.417/2016/2. számú határozatával, mint törvényben kizártat elutasította.

II.

- [5] Jelen ügyben a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján nyújtott be felülvizsgálati indítványt, a terhelt korábbi indítványától eltérő okokra, a cselekmény törvénysértő minősítésére hivatkozással.
- [6] A felülvizsgálati indítványában kifejtettek szerint a terhelt beismerő vallomásán kívül más bizonyíték nem állt a bíróság rendelkezésre, de a terhelt vallomását alapul véve is törvénysértő a cselekmény minősítése.
- [7] A védő álláspontja szerint a terhelt cselekménye a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő halált okozó testi sértés büntetnének megállapítására alkalmas, ugyanis a halál bekövetkeztében a sértett alapbetegsége, a verőerek súlyos fokú elkeményedése jelentős szerepet játszott.
- [8] A 3/2013. Büntető jogegységi határozatban felsorolt tárgyi és alanyi tényezők értékelése alapján az állapítható meg, hogy a terheltnak nem volt ölési szándéka, ugyanis a sértett nyakát is csak rendkívül rövid ideig szorította meg, és a személyes kötődés a sértetthez is az ölési szándék ellen szóló körülmény.
- [9] A felülvizsgálati indítvány arra is kitér, hogy a terhelt esetében a nyereségvágy sem állapítható meg, mert a cselekmény nem közvetlen anyagi megszerzésre irányult.
- [10] A védő álláspontja szerint a rendelkezésre álló természettudományos alapokon nyugvó, objektív bizonyítékok nem támasztják alá a terhelt bűnösségét, ezért az ítéletek megváltoztatását, vagy azok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozza.
- [11] A felülvizsgálati indítvány azt is állítja, hogy az alapügyben hozott ítélet tényállása hiányos, nincs kellően felderítve, vagyis megalapozatlan, de a bíróság az indokolási kötelezettségét sem teljesítette.
- [12] Sérrelmezi továbbá, hogy az ítéltábla az 1. számú tanú kihallgatására tett bizonyítási indítványait elutasította, holott mind a bűnösség, mind a helyes minősítés szempontjából kihallgatása rendkívül fontos lett volna.
- [13] A Legfőbb Ügyészség a BF.4/2017. számú átiratában a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

III.

- [14] A felülvizsgálati indítványban a védő gyakorlatilag több anyagi és eljárásjogi kérdést is felvetett, nevezetesen:
- a) a terhelt nem követett el semmiféle bűncselekményt,
 - b) ha el is követte a terhére rótt bűncselekményt, akkor az nem emberölés, hanem halált okozó testi sértés,
 - c) ha emberölést követett el, akkor viszont a nyereségvágy nem állapítható meg,
 - d) a bíróság a tényállást nem derítette fel, a megállapított tényállás hiányos, megalapozatlan és a bíróság az indokolási kötelezettségét nem teljesítette.
- [15] A felülvizsgálati indítványban foglaltak részben törvényben kizártak, részben pedig nem alaposak.
- [16] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely csak jogsértés miatt vehető igénybe, ténykérdésekre nem terjedhet ki. E jogorvoslat kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében felsorolt okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [17] A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, amely felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; ugyanis a bizonyítékok felülmérlegelésének és további bizonyításnak nincs helye.
- [18] Erre figyelemmel a felülvizsgálat során a tényállás megalapozottságára, a bizonyítékok mikénti mérlegelésére, a bizonyítási indítványok elutasítására hivatkozás eredményre nem vezethet, mivel a tényállás akkor is irányadó, ha az esetleg megalapozatlan, másrészt az indítványban felvetett jogkérdések, miként a terhelt bűnössége, illetve a cselekmény minősítése is kizárólag változatlan tényállás alapján válaszolhatók meg.
- [19] Jelen esetben az irányadó tényállás azon megállapítása, miszerint „a szóváltás hevében a vádlott két-három alkalommal, kis-közepes erővel arcul ütötte a sértettet, majd az ágy mellől egy sötét színű övet felkapott és azt a sértett nyakába dobva, oldalirányba húzva fojtogatni kezdte őt mindaddig, amíg a sértett teste elernyedte”, a felülvizsgálati eljárásban már nem kérdőjelezhető meg és a bűnösség és a cselekmény minősítését illetően ennek alapján kell állást foglalni.
- [20] Az indítvány ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a terhelt el sem követte ezt a bűncselekményt, de legalábbis semmi bizonyíték nem állt a bíróság rendelkezésére, mindössze a terhelt első beismerő vallomása, amely szerint a nyak szorítását néhány pillanat múlva abbahagyta.
- [21] Ez viszont a tényállás és a bizonyítás olyan meg nem engedett támadása, amelyre a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.
- [22] Nem alapos a felülvizsgálati indítványnak az ölési szándékkal kapcsolatos jogi okfejtése, részben azért, mert olyan körülményekre hivatkozott, amelyek ellentétesek a tényállással, másrészt azért, mert tévesen értékelte a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatát.
- [23] Azt, hogy a sértett nyakának leszorítása meddig tartott az elsőfokú bíróság ítélete egyértelműen tartalmazta, ugyanis „mindaddig, amíg a sértett teste elernyedte”, és ez nyilvánvalóan nem egy pillanatos cselekményt, hanem egy olyan folyamatosságot jelentett, amelynek következtében a fojtás nem csak a nyakon eredményezett külsérelmi nyomokat, hanem „a nyakhoz tartozó mélyebben elhelyezkedő lágyrészekben is zúzódást okozott”, és ezen zúzódás következtében „a belhártya falán olyan szakadás alakult ki”, amely a vérkeringés kiesése következtében a „baloldali agyfélteke szöveti elhalása alakult ki, agytörzsi beékelődést, azaz agybénulást eredményezően”.
- [24] Az ölési szándékra a cselekmény elkövetésekor fennállott tudattartalom alapján mind az első-, mind a másodfokú bíróság helyesen vont következtetést, ugyanis a halált okozó testi sértés esetén az elkövető szándéka kizárólag testi sérülés okozására terjed ki, a nyak övvel történő körkörös leszorítása viszont egyértelműen a halálos eredmény előidézésére irányul.
- [25] Jelen ügyben a szóváltást követő tettelegesség, a sértett többszöri arculütése esetén kétségtelen, hogy a terhelt szándéka még testi sérülés okozására irányult, azonban azt követően a köztudomásúan létfontosságú szerv, a nyaki képletek övvel történő körkörös leszorítása, zsinegelése már az ölési

cselekmény, és nem a testi sértés tipikus elkövetési módja.

- [26] Az alapügyben eljáró bíróságok tévedtek a bűnösség formájának megállapításában, amikor a terhelt eshetőleges szándékára vontak következtetést.
- [27] Kétségtelen, hogy a zsinegelés után még élő sértett állapota iránt a terhelt a lakásban, és azt követően is nagyfokú közömbösséget tulajdonított, azonban a tudati oldal tisztázásánál a cselekmény elkövetéskori, és nem az azt követő magatartás idején fennállott tudattartalomról kell kiindulni. Az elkövetés pedig jelen esetben a nyak leszorítása volt, és ekkor a terhelt tisztában volt magatartásának következményével és azt kívánta is, ezért az ölési cselekményt egyenes szándékkal követte el, és ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy a sértett nem nyomban a helyszínen, hanem napokkal később a kórházban halt bele az okozott sérüléseibe, ugyanis a terhelt indította el azt az okfolyamatot, amely elháríthatatlanul a halálos eredményhez vezetett.
- [28] Az irányadó tényállás alapján a terhelt szándéka nem csupán a halálos eredmény bekövetkezésére terjedt ki, hanem célja a sértett nyugdíjának megszerzése volt, s az ölést ennek érdekében követte el. A célzatosság az egyenes szándékot feltételezi.
- [29] A védő hivatkozása szerint a terhelt cselekménye nem közvetlenül vagyoni előny megszerzésére irányult, ezért vitatta a nyereségvágy megállapítását.
- [30] A már hivatkozott 3/2013. Büntető jogegységi határozat II/2. pontja szerint az emberölés akkor minősül nyereségvágyból elkövetettnek, ha közvetlen anyagi előny megszerzésére irányul. Közömbös, hogy az elkövető által elérni kívánt vagy ténylegesen megszerzett vagyoni előny életszükséglet, káros szenvedély vagy erkölcsileg meg nem alapozott igény kielégítését szolgálja. Befejezettségéhez elegendő az ilyen indítók megléte és a sértett halálának bekövetkezése, de nem feltétel, hogy az elkövető az anyagi előnyt, a vagyoni hasznot ténylegesen megszerezze.
- [31] Az irányadó tényállás szerint a terhelt azért ment a sértetthez, hogy pénzt kérjen tőle, aki azonban ezt megtagadta, és emiatt szóváltás, tettelegesség alakult ki, amelynek során a terhelt a sértett nyakára tekert egy övet és azt addig szorította, amíg a teste elernyed, ezt követően pedig megkereste a sértett nyugdíjértéstartóját és azzal több postára is elment, hogy a nyugdíjat felvegye, amely azonban érvényes meghatalmazás hiányában nem vezetett eredményre.
- [32] Ilyen tényállás alapján a közvetlen vagyoni előny, a nyugdíj megszerzésének szándéka még csak meg sem kérdőjelezhető, következésképpen a korábbi Btk. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti minősítés minden tekintetben törvényes.
- [33] A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [34] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [35] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. március 21.

Dr. Kónya István s.k. tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző